

Paul Lewis

Piano

Màrius Sampere,
***Dèmens* (2017)**

“Venir és tornar, per això morim.
Perquè el temps infant juga a bitlles amb el vent.
I perden tots dos perquè Déu no va venir”

Programa

Palau 100
Dijous, 08.11.2018–20h
Sala de Concerts

Paul Lewis, piano

I PART

Johannes Brahms (1833-1897)

Set fantasies, op. 116

21'

1. Capriccio en Re menor. Presto energico
2. Intermezzo en La menor. Andante
3. Capriccio en Sol menor. Allegro passionato
4. Intermezzo en Mi major. Adagio
5. Intermezzo en Mi menor. Andante con grazia
6. Intermezzo en Mi major. Andantino teneramente
7. Capriccio en Re menor. Allegro agitato

Joseph Haydn (1732-1809)

Sonata per a piano en Do menor, Hob. XVI:20

24'

Moderato
Andante con moto
Finale. Allegro

II PART

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Set bagatel·les, op. 33

20'

Andante grazioso quasi allegretto
Scherzo - Allegro
Allegretto
Andante
Allegro ma non troppo
Allegretto quasi andante
Presto

Joseph Haydn

Sonata per a piano en Mi bemoll major, Hob. XVI:52

21'

Allegro (moderato)
Adagio
Finale. Presto

La gran herència de Franz Joseph Haydn

“He volgut explorar detalladament les Sonates per a piano de Haydn durant un temps. És lamentable que les seves obres no es toquin amb la freqüència que mereixerien, ja que contenen algunes de les obres més sorprenentment originals i irresistiblement absurdes de tot el repertori pianístic. La seva escandalosa capacitat per sorprendre, sobresaltar i divertir l’oient encara es percep molt fresca en una època com la d’ara, en què els extremismes creixents s’han convertit en norma.”

D’aquesta manera és com ens explica Paul Lewis la seva impressió sobre les *Sonates* de Haydn, obres que són models artístics de tradició i alhora d’innovació, i que encara no són prou presents a les sales de concerts malgrat l’esforç de molts pianistes per revelar el món de riqueses que contenen. Paul Lewis ens presenta un recital ple de contrastos però també i sobretot de paral·lelismes entre tres autors de personalitats molt diferents, unes connexions que ens permetran viure el concert com una veritable unitat musical.

Johannes Brahms va tenir un bust de porcellana de Haydn al seu dormitori, al costat del llit, i un bust de Beethoven al menjador. Això ens demostra quins eren dos dels seus referents musicals de capçalera. Brahms tenia en alta estima el llegat musical haydنيà, com ho demostra una carta escrita a un amic en què es lamentava molt del fet que Haydn fos, en aquell moment, un compositor tan desconegut i incomprès.

També descobrim en algunes de les seves obres referències musicals al compositor; una de les més evidents és la semblança que hi ha, tant a nivell rítmic com melòdic, entre l’inici de la seva cançó *Immer, leiser wird mein Schlummer*, op. 105 núm. 2 i el de la *Sonata Hob. XVI:20* que podrem escoltar durant la primera part. Les *Fantasies*, op. 116 que serviran per iniciar el recital, són set peces escrites el 1892 i suposen el primer cicle dels quatre que Brahms va compondre per a piano en l’etapa de maduresa. El cicle és el punt de partida d’un canvi radical en la concepció de la seva obra pianística, tot passant de compondre música amb un component molt virtuós a peces de petit format d’un temperament més filosòfic, que destil·len estats d’ànim del compositor com a ésser humà. Els tres *capricci* i quatre *intermezzi* que formen aquest cicle són obres complexes, d’una profunda introspecció, que contenen textures denses plenes de riquesa i nombroses

ambigüitats rítmiques i harmòniques. Els *capricci* tendeixen a tenir un *tempo* més ràpid i un caràcter més extravertit, mentre que els *intermezzi* són meditatives, fins i tot somniadors. Són obres d’una gran dificultat interpretativa que requereixen una tècnica pianística molt poc usual i alhora una immersió arriscada en el variat contingut emocional de cada peça.

L’any 1771, quan Haydn va compondre la *Sonata en Do menor, Hob. XVI:20*, era l’època de l’*Sturm und Drang* (Tempesta i Passió) a la cultura alemanya, un temps en què les emocions extremes eren transmeses amb una gran subjectivitat i llibertat d’expressió. Totes aquestes característiques es veuen exemplificades en aquesta sonata, en la qual, segons el musicòleg Marc Vignal, “*hi trobem reunides en una obra mestra tensió, violència i poesia*”. El primer moviment, “Moderato”, s’inicia de forma molt lírica i amb un caràcter elegíac. La tensió dramàtica va creixent al llarg del desenvolupament i arriba a moments de gran sumptuositat expressiva. L’“Andante con moto”, amb un escriptura a dues veus i un ús important de síncope, recorda l’estil galant de les obres de C. Ph. E. Bach. En el transcurs del moviment trobem sorprenentment una anticipació textual d’un passatge, en forma seqüencial, del primer moviment del *Concert per a piano núm. 4* de Beethoven. L’“Allegro” final porta la *Sonata* a un punt de màxim dramatismes a través de modulacions de gran originalitat i una escriptura polifònica molt rica.

La influència de Haydn és evident a la primera etapa de les obres de Beethoven, malgrat que el mateix compositor va dir una vegada que d’ell, com a professor, no n’havia après res. És probable que Beethoven hagués après més de Haydn coneixent la seva obra que no rebent unes classes en què el mestre el sotmetia a una disciplina fèrria, amb exercicis de contrapunt feixucs, camp que el jove Beethoven desconeixia quasi per complet en aquell moment. Però és evident que Haydn va ajudar molt Beethoven a l’hora de profunditzar en la forma i assolir un refinament en la proporció. Aquests fruits van mostrar-se de seguida en les seves primeres *Sonates*. Beethoven al llarg de la vida va escriure també nombroses variacions i tres reculls de *Bagatel·les*, el primer dels quals són les *Bagatel·les op. 33*, escrites el 1802. Malgrat que el compositor va qualificar algunes de les *Bagatel·les* com de “petites coses”, cal destacar que s’hi troben condensats els pensaments de l’autor. En cada una el compositor mostra una gran varietat d’escriptura i hi transmet tot tipus de sentiments, tal com ho va fer amb les *Sonates* però d’una manera més condensada; petites peces plenes d’intensitat, inspiració i essència lírica que en alguns aspectes són precursoras de les romances sense paraules de Mendelssohn.

La *Sonata en Mi bemoll major, Hob. XVI:52*, escrita el 1794, és la darrera de les seixanta-dues *Sonates*

que Haydn va escriure i actualment una de les seves obres més conegudes i interpretades. La *Sonata* es diferencia per complet de les de Mozart, amb un estil pianístic heroic, dens, potent, quasi simfònic. El

“Paul Lewis ens presenta un recital ple de contrastos però també i sobretot de paral·lelismes entre tres autors de personalitats molt diferents, unes connexions que ens permetran viure el concert com una veritable unitat musical.”

primer moviment és d’una gran originalitat, ja que el compositor se’ns mostra com a gran dominador de la modulació a través de canvis harmònics atrevits plens de cromatismes d’essència clarament romàntica. L’“Adagio” és una ària de gran intensitat expressiva en forma ternària, a la part central de la qual hi ha passatges plens d’ombres, en tonalitat menor. El “Presto” final és un moviment que desprèn intensitat i força, amb l’ús de silencis que transmeten un sentit humorístic i amb un desenvolupament que demostra un cop més la gran imaginació de l’autor. A la *Sonata* hi ha moments d’una gran força expressiva i una profunditat que albiren profèticament el sentiment romàntic del segle XIX i esdevé així un bon exemple de l’important llegat que l’autor va oferir a les generacions futures.

Aquell any...

1771

Música

Franz Joseph Haydn compon la *Sonata en Do menor*. Aquesta composició per a teclat es publicarà conjuntament amb cinc obres més nou anys més tard.

Història

Es crea la Reial Companyia de Filats de Cotó del Principat de Catalunya, origen del que posteriorment serà el Foment del Treball Nacional, principal organització patronal catalana.

Art

Jacob Philipp Hackert pinta el quadre *La destrucció de la flota turca a la badia de Chesme*. Actualment es troba al Museu de l'Hermitage, a Sant Petersburg.

Cultura

Neix a la ciutat d'Edimburg el novel·lista, poeta i editor Walter Scott, un dels autors romàntics més coneguts a Europa i més enllà.

Ciència

L'astrònom francès Charles Messier presenta el seu catàleg d'objectes celestes a la Reial Acadèmia de Ciències de París. Conté la descripció de 45 cúmuls i nebuloses.

1794

Música

Haydn compon la que serà l'última de les seves *Sonates per a piano*, la número 52, considerada una de les millors que va escriure.

Història

L'almirall de l'Armada russa Josep de Ribas i Boyons, nascut a Nàpols, fill de pare català i mare irlandesa, funda la ciutat d'Odessa, a Ucraïna.

Art

L'artista William Blake publica el llibre il·lustrat *Europe a prophecy*, que inclou el gravat *The ancient of days* al frontispici, davant de la portada.

Cultura

Hölderlin comença la seva novel·la *Hyperion oder Der Eremit in Griechenland* (Hiperió o l'eremita a Grècia), una de les seves obres de més èxit.

Ciència

Mor guillotinat a París el químic Antoine Lavoisier. Té 50 anys i s'ha convertit, gràcies als seus estudis, en el pare de la química moderna.

1803

Música

Ludwig van Beethoven publica a Viena les *Set bagatel·les*, catalogades amb l'opus número 33. No en serà l'únic recull, més endavant n'escriurà d'altres.

Història

Els anglesos trenquen la Pau d'Amiens i formen la Tercera Coalició, al costat d'Àustria i Rússia, i declaren la guerra a França.

Art

S'acaben les obres de la catedral de Vic, dirigides per Josep Morató i Codina. La remodelació, d'estil neoclàssic, conservarà parts romàniques, gòtiques i barroques.

Cultura

L'escriptor alemany Jean Paul Friedrich Richter publica el quart i últim volum de *Titan*, novel·la que havia començat a publicar l'any 1800.

Ciència

El científic anglès John Dalton formula la teoria atòmica que porta el seu nom, on descriu la matèria a partir dels àtoms i les seves propietats.

1892

Música

Johannes Brahms compon les seves *Set fantasies per a piano*, un recull de peces breus format per quatre *intermezzi* i tres *capricci*.

Història

Neix a la localitat de Kumrovec (Croàcia), Josip Broz Tito (el mariscal Tito), líder de la Iugoslàvia comunista entre els anys 1945 i 1980.

Art

Ramon Casas pinta a París *La Madelaine* (també conegut com *L'absenta* o *Au Moulin de la Galette*). Es pot veure al Museu de Montserrat.

Cultura

Walt Whitman mor als 72 anys a la ciutat de Camden, a l'Estat de Nova Jersey. Serà considerat un dels poetes més importants i influents dels Estats Units.

Ciència

El científic escocès James Dewar inventa el *termos* (també dit *flascó de Dewar* o *ampolla de Dewar*), un recipient capaç d'emmagatzemar líquids i aïllar-los tèrmicament.

Biografia

Paul Lewis, piano

És considerat internacionalment un dels músics principals de la seva generació. Ha rebut nombrosos premis: Instrumentista de l'Any de la Royal Philharmonic Society, dos premis Edison i tres premis Gramophone. Guardonat amb títols honorífics per les universitats de Liverpool, Edge Hill i Southampton, també va ser nomenat Comandant de l'Orde de l'Imperi Britànic (CBE) en els honors per l'aniversari de la reina el 2016.

Actua habitualment com a solista amb les grans orquestres del món: les simfòniques de Boston, Chicago i Londres, Filharmònica de Londres, Simfònica de la Ràdio de Baviera, NHK Symphony, les filharmòniques de Nova York i Los Angeles, Royal Concertgebouw Orchestra, Orquestra de Cleveland, Tonhalle-Orchester de Zuric, Leipzig Gewandhaus, Philharmonia i Mahler Chamber Orchestra.

La temporada 2018-19 protagonitza una sèrie de recitals de dos anys en què explora les connexions entre les *Sonates* de Haydn, les últimes obres per a piano de Brahms i les *Bagatel·les* i les *Variacions Diabelli* de Beethoven.

La seva carrera de recitals l'ha portat a escenaris de renom internacional: Londres, Nova York, Viena, París, Berlín, Tòquio i Melbourne. També és un convidat freqüent en alguns dels festivals més prestigiosos del món, incloent-hi els BBC Proms, on el 2010 va ser el primer pianista a interpretar la integral dels *Concerts per a piano* de Beethoven en una sola temporada.

La seva premiada discografia per a Harmonia Mundi inclou les *Sonates* completes i els *Concerts per a piano* de Beethoven, les *Variacions Diabelli*, la *Sonata en Si menor* de Liszt, composicions *a solo* de Schumann i Mussorgski, i el *Concert per a piano en Re menor* de Brahms amb l'Orquestra Simfònica de la Ràdio Sueca i Daniel Harding.

Paul Lewis va estudiar amb Joan Havill a la Guildhall School of Music and Drama de Londres, abans de fer-ho privadament amb Alfred Brendel. És codirector artístic del Midsummer Music, un festival anual de música de cambra que se celebra a Buckinghamshire (Regne Unit), i del Concurs Internacional de Piano de Leeds.

Playlist

L'any 1880, després d'acabar la *Quarta Simfonia* i el *Doble concert*, Brahms abandona els grans formats per concentrar-se en el lied, les obres corals i la música de cambra. Gèneres més íntims que tenen sentit en el seu desitjat aïllament social. Les obres de cambra estaran acompanyades per petites peces de piano (opus 116 a 119) que constitueixen un catàleg de la música més refinada escrita mai per a aquest instrument. D'alguna manera concentren una poètica molt destil·lada, una gran dosi d'introspecció com a manifestació de la soledat i una extraordinària delicadesa i expressivitat. La selecció que us proposem està íntimament lligada amb aquest lirisme, el sentit de transcendència i la importància del matis

Maurice Ravel: *Pavane pour une infante defunte*

Estrenada a París pel pianista català Ricard Viñes, va ser escrita per un jove Ravel, aleshores alumne de Gabriel Fauré al Conservatori de París. D'una extrema melancòlia, és realment d'una bellesa que paralitza. Vlado Perlemuter, Nimbus

Maurice Duruflé: *Ubi caritas et amor* (motet sobre temes gregorians)

Duruflé és conegut sobretot pel seu *Requiem*. Deu anys abans de la seva mort va tenir un accident de cotxe aparatós i, a més de quedar aïllat, va escriure molt poques obres. Els quatre motets prenen temes del gregorià i serà per sobre d'aquesta base on Duruflé construirà petites catedrals sonores d'enorme subtilitat. Orfeón Donostiarra, Michel Plasson, EMI

Edvard Grieg: *Das Vaterland*, op. 58 núm. 2

La melangia envers la pàtria ha fet que molts compositors deixessin pàgines molt importants. En aquest cas, el noruec Edvard Grieg ens va obsequiar aquest lied de l'any 1893 dedicat a la mare terra i ple d'una emoció continguda. Benjamin Appl, James Bailleu, Sony

Albert Guinovart: "Ostias" (*Rèquiem*)

Estrenat al Palau de la Música l'any 2018, aquest *Rèquiem* mostra la cara més mística del compositor de *Mar i cel*, *Flor de Nit* o *Scaramouche*, entre d'altres. La dificultat en la simplicitat, el lirisme i la contenció com a ingredients de la genialitat del nostre estimat compositor. M. Mathéu, J-R. Olivé, Cor Jove de l'Orfeó Català, Orquestra de les Illes Balears, Pablo Mielgo

Frédéric Chopin: "Largo" (*Sonata per a violoncel*)

Aquesta és una de les nou obres que va escriure el compositor polonès per a altres instruments diferents del piano. Conté un inspirat tercer temps que commou fins a la llàgrima. Jacqueline du Pré, Daniel Barenboim, EMI

Giuseppe Verdi: "Ave Maria" (*Otello*)

El darrer acte de l'*Otello* verdia conté aquesta pàgina impressionant: l'oració de Desdemona abans del seu vil assassinat fruit de la gelosia. La transparència, el diàleg entre la corda i la veu de la soprano i l'elegància ens provoquen un gran impacte. Qui podria resoldre millor els *pianissimi* que la Superba? Montserrat Caballé, Royal Philharmonic, Anton Guadagno, EMI

Anton Arenski: "Elegia" (*Trio núm. 1*)

L'adagio "Elegia" del *Primer Trio amb piano* d'Anton Arenski ens porta una paleta de colors tristos i plens d'una atmosfera reflexiva i transcendent. Sens dubte, una de les pàgines més evocatives i profundes de la literatura de música de cambra. Trio Borodin, Chandos

Francesco Bartolomeo Conti: *Languet anima mea*

Cantata per a soprano, dos oboès i cordes, és una obra impressionant d'aquest compositor nascut a Florència. Admirat per Johann Sebastian Bach, entre els llibres de la biblioteca personal del Kantor de Leipzig trobem un manuscrit d'aquesta cantata amb una sèrie d'arranjaments propis (catalogats com a BWV deest 1006). Sibylla Rubens, Balthassar Neumann Ensemble, Thomas Hengelbrock, Hänssler

Robert de Visée: Tombeau pour les demoiselles De Visée

De Visée va ser tiorbista de Lluís XIV i màitre de la guitarra du Roy. Pare de dues filles, van ser atropellades per una carrossa. Com a conseqüència d'aquest accident van morir i el compositor va escriure aquesta obra en què sobren les paraules per descriure la desolació. Hopkinson Smith, Astrée

Palau de la
Música Catalana
2018-2019

PALAU PIANO

DIMECRES 21.11.18, 20 h

Iván Martín
—Balades de Chopin

DIMECRES 13.02.19, 20 h

Josep Colom
—Darreres Sonates
de Beethoven

DILLUNS 25.02.19, 20 h

Valentina Lisitsa
—Obres de Txaikovski
i Glass

DIMECRES 06.03.19, 20 h

Grigory Sokolov

DIMARTS 26.03.19, 20 h

Javier Perianes
—Obres de Chopin, Debussy
i Falla

DILLUNS 20.05.19, 20 h

Benjamin Grosvenor
—*Kreisleriana* de Schumann

DIMARTS 04.06.19, 20 h

Nelson Goerner
—*Appassionata* de Beethoven

DILLUNS 01.07.19, 20 h

Lucas & Arthur Jussen
—*La consagració de la
primavera* d'Stravinsky

Entrades individuals ja a la venda.
Abona't als 8 concerts de Palau Piano per 185 euros.
Preus especials en abonaments i entrades per a menors
de 35 anys.

www.palaumusica.cat | taquilles@palaumusica.cat | 93 295 72 07

Discografia

Palau 100
Paul Lewis
08.11.18

J. Brahms: *Set fantasies, op. 116*

Emil Giles, piano. Deutsche Grammophon.

Julius Katchen, piano. Decca.

Wilhelm Kempff, piano. Deutsche Grammophon.

Nicholas Angelich, piano. Warner.

Elisabeth Leonskaja, piano. MDG.

Stephen Kovacevich, piano, Philips.

Ievgueni Kissin, piano. Deutsche Grammophon.

Hélène Grimaud, piano, Warner.

J. Haydn: *Sonata per a piano en Do menor, Hob. XVI:20*

Alfred Brendel, piano. Decca.

Rudolf Buchbinder, piano. Warner.

Enrique Bagaría, piano. Eudora.

Jean-Efflam Bavouzet, piano, Chandos.

John McCabe, piano. Decca.

L. van Beethoven: *Set bagatel·les, op. 33*

Alfred Brendel, piano. Philips.

Sviatoslav Richter, piano. Melodiya.

Alicia de Larrocha, piano. Decca.

Esteban Sánchez, piano. Ensayo.

Jenó Jando, piano. Naxos.

Ronald Brautigan, *fortepiano*. Bis.

J. Haydn: *Sonata per a piano en Mi bemoll major, Hob. XVII:52*

Alfred Brendel, piano. Decca.

Sviatoslav Richter, piano. Decca.

Glenn Gould, piano. Sony.

Rudolf Buchbinder, piano. Warner.

John McCabe, piano. Decca.

Enregistraments disponibles a Spotify
i altres serveis i plataformes de música digital

Selecció a càrrec de Javier Pérez Senz,
periodista i crític musical

Mecenes Protectors

Mecenes d'Honor

Mitjans Col·laboradors

Col·laboradors

Aenor – Armand Basi – Autoritat Portuària de Barcelona – Bagués-Masriera Joiers –
Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Deloitte – Eurofirms ETT S.L.U. –
Fundació Antiques Caixes Catalanes BBVA/CX – Fundació Caixa d'Enginers – Fundació Castell de Peralada –
Fundació Metalquímia – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – Hoteles Catalonia –
La Fageda – Quadis – Roca Junyent, S.L.P. – Saba Infraestructures, S.A. –
Scasi Soluciones de Impresión S.L. – Serunió

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – EPSON Ibérica, S.A.U. – Fundació Antoni Serra Santamans –
Inclos Interiorisme S.L. – Maquimpres, S.A. – Teatre Romea – Veolia Serveis Catalunya S.A.U.

Membres Palau XXI

Mª Dolors i Francesc, Elvira Abril, Pere Armadàs Bosch, Rosamaria Artigas i Costajussà, Marta Barnes,
professor Rafael I. Barraquer Compte, Mariona Carulla Font, Lluís Carulla Font, Carlos Colomer Casellas,
Isabel Esteve Cruella, Josep Ferrer Sala, Pere Grau Vacarisses, Maria José Lavin Guitart, Horaci Miras Giner,
Anna Saura Miarnau, Jordi Miarnau Banús, Juan Manuel Soler Pujol, Daniela Turco, Joan Uriach Marsal.

També et pot interessar...

Palau Piano
Dimecres 21.11.18–20h
Sala de Concerts

Iván Martín, piano

W. A. Mozart: *Sonata núm. 13, en Si bemoll major, KV 333*

W. A. Mozart: *Fantasia en Re menor, KV 397*

F. Chopin: *Balada núm. 1, en Sol menor, op. 23*

F. Chopin: *Balada núm. 2, en Fa major, op. 38*

F. Chopin: *Balada núm. 3, en La bemoll major, op. 47*

F. Chopin: *Balada núm. 4, en Fa menor, op. 52*

Preu: 25 euros

Palau Piano – Itinerari Llettraferits
Dimecres 13.02.19–20h
Sala de Concerts

Josep Colom, piano

L. van Beethoven: *Bagatel·les 5 i 4*

L. van Beethoven: *Sonata núm. 30, en Mi major, op. 109*

L. van Beethoven: *Bagatel·les 1 i 3*

L. van Beethoven: *Sonata núm. 31, en La b major, op. 110*

L. van Beethoven: *Bagatel·les 2 i 6*

L. van Beethoven: *Sonata núm. 32, en Do menor, op. 111*

Preu: 25 euros

Palau Piano – Barcelona Obertura
Spring Festival
Dimecres 06.03.19–20h
Sala de Concerts

Grigory Sokolov, piano Programa per determinar

Preus: 30, 40 i 60 euros